

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at det er vigtigt at fastholde og videreformidle den danske og nordiske tradition for fredsoplysning og arbejde for international forståelse. Denne mere end hundredårige tradition – fra oplysningstiden og til i dag – har været udøvet ud fra flere forskellige religiøse, politiske og videnskabelige opfattelser. Den har i årtier været beundret uden for Danmarks og Nordens grænser.

Folkeskolen forbereder ifølge sit formål eleverne til medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund og til medansvar for løsningen af fælles opgaver. Dette må sammen med den trussel, som oprustningen rummer for menneskers og landes sikkerhed, og med det medansvar, alle har for, at freden skabes og bevares i overensstemmelse med FN's Pagt fra 1945, efter forslagsstillerens opfattelse indebære, at man i skolen beskæftiger sig med forskellige former for konflikter og konfliktløsninger.

Forslagsstillerne er desuden af den opfattelse, at der fremover bør skabes mere modspil til den megen vold, som børn og unge oplever ikke mindst i massemedierne. I de moderne elektroniske medier, f.eks. video og tv, vil børn i løbet af deres barndom have overværet et enormt antal mord, mishandlinger, krige og andre voldelige konfliktløsninger – og mange af disse vil være fremstillet som »retfærdige« og rimelige.

Selv om dette ikke i sig selv gør børn voldelige – det afhænger i lige så høj grad af hjem, skole og børnepolitik – så mener forslagsstillerne, at børn og unge i højere grad end hidtil bør møde eksempler på ikke-voldelige konfliktløsninger i såvel deres nærmiljø som i den danske, nordiske og internationale fredshistorie. Det må sikres, at børn erfarer, at de voksne aktivt kan skabe lokal og international forståelse og solidaritet.

Sådanne erfaringer vil også kunne medvirke til at dæmpe den angst for krig, som videnskabelige undersøgelser fra så at sige alle industrilande, inklusive Danmark, viser kan være en fremherskende bekym-

ring hos og sundhedsrisiko for børn og unge. I en dansk undersøgelse, der omfattede 1.209 elever fra 6. til 10. klassetrin, udtrykte således 82 pct., at de var ret bekymrede eller meget bekymrede for atomkrig, og 56 pct. gav udtryk for, at de havde fået for lidt oplysning i skolen om dette problem¹⁾. Det er bl.a. sådanne resultater fra mange lande, der får WHO til at anse ikke alene krig, men også krigstrusler og krigsfrygt for vor tids alvorligste trussel mod sundheden²⁾.

Foruden de allerede nævnte begrundelser for forslaget finder forslagsstillerne, at Danmarks medlemskab af FN medfører en forpligtelse til at leve op til de mange rekommandationer vedrørende fredsoplysning, nedrustning og andet fredsskabende og fredsbevarende arbejde, som Danmark har tilsluttet sig.

Internationale rekommandationer

I De Forenede Nationers Pagt undertegnet 1945 blev bl.a. formuleret det formål »at opretholde mellemfolkelig fred og sikkerhed og i dette øjemed: træffe effektive fælles forholdsregler til forebyggelse og fjernelse af trusler mod freden og til undertrykkelse af angrebshandlinger eller andre brud på freden . . .« (Kap. I, artikel 1, stk. 1).

Til virkeliggørelse af denne forebyggelse og fjernelse af krigstrusler blev i 1946 oprettet UNESCO, FN's organisation for uddannelse, videnskab og kultur. Ved oprettelsen blev udtalt de ofte citerede ord: »Siden krige begynder i menneskers sind, er det i menneskers sind, forsvaret for fred skal opbygges«. Selv om årsager til krig og vold er mere komplicerede end blot menneskers bevidsthed, så er der næppe nogen, som vil benægte, at de begreber, mennesker har udviklet om f.eks. krig, fred, oprustning, fjendebillede og sikkerhed, er vigtige betingelser for vold eller fredelige konfliktløsninger. Derfor har fredsoplysning (»peace-education«) og international forståelse også spillet en stor rolle i FN's arbejde såvel på generalforsamlinger som i organisationer som UNESCO, WHO m.fl.